

Теорія і методика професійної освіти

УДК 811.111'33

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18119001>

Особливості іншомовної підготовки майбутніх істориків

Колісник Вікторія Юрївна

кандидат педагогічних наук

старший викладач кафедри іноземних мов

Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, 18031, Україна

[ORCID 0000-0002-6292-5389](https://orcid.org/0000-0002-6292-5389)

Совєтна Альона Вікторівна

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри прикладної лінгвістики та перекладу

Черкаського державного технологічного університету

м. Черкаси, бул. Шевченка, 460, 18000, Україна

[ORCID 0000-0002-6292-5389](https://orcid.org/0000-0002-6292-5389)

Прийнято: 12.12.2025 | Опубліковано: 29.12.2025

***Анотація: Актуальність.** Володіння іноземними мовами завжди свідчило про високий рівень освіти і значно розширювало світогляд. А виклики сьогодення підвищили інтерес до вивчення мов через ширші можливості спілкування й отримання інформації безпосередньо від учасників подій. То ж навчання студентів-істориків іноземної мови за професійним спрямуванням – частина програми підготовки фахівців гуманітарного напрямку.*

Стаття розглядає використання особистісно орієнтованого навчання на

основі технології різнорівневого підходу, тобто тривірневу підготовку студентів у межах академічних груп, що є актуальним через різну шкільну підготовку.

Мета статті – розглянути особливості навчання майбутніх істориків іноземної мови за професійним спрямуванням на прикладі тематичного блоку під назвою “Milestones of Ukrainian History” (Віхи української історії). Проаналізовано способи засвоєння фонетичних, лексичних та граматичних навичок студентів під час опрацювання цього розділу. Автори зосереджують увагу на різних рівнях опанування матеріалу та зазначають можливість змінювати рівень завдань у випадку покращення знань на певному етапі вивчення мови.

Методи дослідження: теоретичні: аналіз, синтез, систематизація, узагальнення; емпіричні: педагогічне спостереження за рівнем засвоєння студентами навчального матеріалу й умінням застосовувати знання; аналіз навчальних досягнень; бесіда, опитування; прогностичні: для розробки рекомендацій щодо формування готовності використовувати іноземну мову у професійній діяльності, вміння використовувати здобуті навички на практиці.

Основні результати. Розглянуто особливості навчання майбутніх істориків із використанням різнорівневого підходу та проаналізовано способи засвоєння різноманітних навичок. Підтверджено доцільність застосування цієї технології у викладанні іноземної мови, оскільки студенти отримують можливість засвоювати матеріал відповідно до своїх розумових та психофізичних особливостей.

Висновки. Розглянута технологія є ефективною та результативною, тому впровадження зазначеної технології на різних спеціальностях є методично правильним та доцільним.

Ключові слова: іноземна мова за професійним спрямуванням, особистісно орієнтоване навчання, різнорівневий підхід, технологія навчання.

Peculiarities of future historians' foreign language training

Kolisnyk Victoria Yuriyivna

Candidate of pedagogical sciences

Seniour lecturer of the chair of foreign languages

Bohdan Khmelnytsky national university of Cherkasy

Cherkasy, 81 Shevchenko Boulevard, 18031, Ukraine

[ORCID 0000-0002-6292-5389](https://orcid.org/0000-0002-6292-5389)

Sovietna Alyona Victorivna

Candidate of philological sciences

Assistant professor at the chair of applied linguistics and translation

Cherkasy state technological university

Cherkasy, 460 Shevchenko Boulevard, 18000, Ukraine

[ORCID 0000-0002-6292-5389](https://orcid.org/0000-0002-6292-5389)

Abstract: Actuality. *Present situation in Ukraine under the condition of the war with Russia caused increase of interest to learning foreign languages. Therefore teaching English for specific purposes for the students majoring in History is the part of the general state programme for professional training in Humanities. The article is focused at the use of person oriented teaching on the basis of multi-level approach. It implies three-level training of students within their academic groups. It is quite necessary because of different school training of students in foreign languages.*

The objective of the article is *to explore the training peculiarities of the students, future historians, in ESP on the example of the topic “Milestones of Ukrainian History”. The article analyzed the multi-level approach in the students’ using phonetic, lexical and grammar skills while learning this unit. The authors paid attention not only to various levels of learning material but also they mentioned the possibility to change*

a task level in case of improving knowledge at some stage of learning a foreign language. The students should make a choice by themselves taking into account the confidence in their knowledge.

***The used methods of research** are the following: theoretical: analysis, synthesis, systematization; empirical: pedagogical observation of the level of the students' mastering the material and their abilities to use their knowledge; analysis of their academic achievements; conversation, questionnaire; prognostic: for creating recommendations on forming readiness to use a foreign language in the professional activity, ability to use received skills in practice.*

***The main results.** The authors explored peculiarities of teaching future historians with the use of multi-level approach and analyzed the ways of mastering various skills. The expediency to use this technology in teaching ESP has been proved, since students get an opportunity to learn material according to their mental and psycho-physical peculiarities.*

***Conclusion.** The analyzed technology is effective and necessary therefore its implementation into training students of various majors is methodically correct and expedient.*

***Keywords:** ESP, multi-level approach, person oriented teaching, teaching technology.*

Постановка проблеми. Із-поміж інших галузей під час воєнного стану в Україні саме на гуманітарні спеціальності покладається особлива відповідальність спрямувати зусилля на підготовку гідних спеціалістів, спроможних справити значний вплив на розвиток суспільства. Тому навчання майбутніх істориків є вкрай важливою ланкою в системі підготовки здобувачів вищої освіти, однією з дисциплін якої є «Іноземна мова за професійним спрямуванням».

У сучасних умовах значущість вивчення іноземних мов значно зросла

порівняно із ситуацією до 2022 року. Тисячі українців вирушили за кордон, де знання англійської чи інших іноземних мов значно підвищувало їхню конкурентоспроможність на ринку праці. Водночас освітні, ділові, розважальні та інші цілі в житті також досягаються через вивчення іноземних мов. Так, зокрема володіння фаховими термінами допоможе майбутнім історикам опрацьовувати іноземні джерела, дізнаватися про нові археологічні розкопки, проведені в інших країнах, взаємодіяти з колегами, тощо. Тому популярність цієї дисципліни зараз підкріплено практичною необхідністю, але далеко не в усіх випадках можливо розподілити достатню кількість годин на її опанування. То ж нерідко маємо ситуацію об'єднання в одній академічній групі студентів початкового та високого рівнів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Відповідно до студентоцентристського підходу до навчання у центрі освітнього процесу має завжди перебувати студент зі своїми навчальними потребами та можливостями їх реалізувати. Тому для більш ефективного навчання загалом і для вирішення зазначеної проблеми зокрема рекомендуємо використовувати різнорівневий підхід у межах застосування особистісно орієнтованого навчання, в основі якого лежить принцип суб'єктності, тобто врахування досвіду та потреб учня. Проблематика іншомовної підготовки студентів широко представлена у сучасних наукових дослідженнях, у яких обґрунтовується доцільність застосування особистісно орієнтованого та різнорівневого підходів до навчання іноземної мови за професійним спрямуванням з урахуванням різного рівня мовної підготовки здобувачів вищої освіти.

У наукових розвідках, присвячених проблемам іншомовної освіти, Лучкевич В. [1] ґрунтовно висвітлює теоретико-методичні засади впровадження диференційованого підходу у процесі вивчення іноземної мови, акцентуючи увагу на необхідності врахування різного рівня мовної підготовки здобувачів освіти. У статті обґрунтовано ефективність поєднання диференціації змісту,

форм і методів навчання як важливої умови підвищення результативності іншомовної підготовки студентів у межах однієї академічної групи.

У площині психолого-педагогічного забезпечення диференційного навчання Лещінська А. [2] зосереджується на аналізі умов його реалізації у закладах вищої освіти, враховуючи індивідуальні особливості студентів, їхні пізнавальні можливості та навчальні потреби. У контексті іншомовної підготовки підкреслюється значення створення сприятливого освітнього середовища, що забезпечує реалізацію принципів особистісно орієнтованого навчання.

Проблема диференціації освітнього процесу як складного педагогічного явища комплексно розглядається у працях Шарова С. та ін. [3], де наголошується на необхідності адаптації навчання до різного рівня підготовленості та навчальних можливостей здобувачів освіти. Особливу увагу приділено методичній доцільності використання диференційованих завдань і форм роботи, що має принципове значення для ефективного викладання іноземної мови в неоднорідних академічних групах.

У межах досліджень англійської мови за професійним спрямуванням Ридель Т. [4] аналізує особливості її викладання студентам юридичних спеціальностей, зосереджуючись на доборі фахово орієнтованого змісту, термінологічної лексики та професійно значущих видів мовленнєвої діяльності. Сформульовані висновки є релевантними для іншомовної підготовки майбутніх істориків, оскільки підтверджують потребу адаптації змісту й методів навчання іноземної мови до специфіки майбутнього фаху.

Питання диференціації іншомовного навчання в професійній підготовці студентів технічного профілю висвітлено у роботі Конової О. [5], де проаналізовано процес навчання англійської мови майбутніх інженерів-суднобудівників з урахуванням різного рівня мовної підготовки. Дослідниця обґрунтовує доцільність використання різнорівневих завдань і форм роботи як

ефективного засобу формування професійно орієнтованої іншомовної компетентності, що має методичну цінність і для підготовки студентів-істориків.

Сучасні методи й технології викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей стали предметом аналізу Гнатик К. та ін. [6], які акцентують увагу на поєднанні професійної спрямованості навчання з індивідуалізацією та диференціацією освітнього процесу. Запропоновані підходи підтверджують доцільність застосування особистісно орієнтованих і різнорівневих технологій у навчанні іноземної мови за професійним спрямуванням.

Методичні стратегії диференційованого навчання іноземної мови студентів нефілологічних спеціальностей детально розглядає Сергіна С. [7], зосереджуючись на доборі різнорівневих завдань та організації навчальної взаємодії в умовах неоднорідних академічних груп. Обґрунтовується доцільність поєднання диференціації з професійною спрямованістю навчання, що є суттєвим для підвищення ефективності іншомовної підготовки майбутніх істориків.

Емпіричні підтвердження результативності особистісно орієнтованих підходів подано у дослідженні Колісник В. та ін. [8], присвяченому формуванню іншомовної готовності майбутніх інженерів-програмістів у межах педагогічного експерименту. Отримані результати засвідчують ефективність поетапного засвоєння іншомовних умінь і навичок з урахуванням різного рівня підготовки студентів, що є методично значущим і для навчання іноземної мови майбутніх істориків.

Особливості навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів немовних спеціальностей проаналізовано у працях Корж О. та ін. [9], де основна увага приділяється формуванню професійно значущої іншомовної компетентності. Автори підкреслюють необхідність адаптації змісту, методів і форм навчання до специфіки майбутньої професійної діяльності, що повністю відповідає завданням іншомовної підготовки студентів-істориків.

Безпосередньо проблематика іншомовної підготовки майбутніх істориків порушується у дослідженні Кордонової А. В. [10], присвяченому цілям інтегрованого навчання історії України засобами англійської мови. Авторка обґрунтовує доцільність поєднання фахового та іншомовного компонентів підготовки й розглядає англійську мову як інструмент засвоєння історичного змісту, що безпосередньо корелює з тематикою цієї статті.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Нестача академічних годин для забезпечення ефективного освітнього процесу зумовила необхідність пошуку дієвих методик викладання іноземних мов відповідно до реального рівня володіння мовою студентами. Хоча методика застосування диференційного підходу отримала глибоке наукове підтвердження, однак не було висвітлено його широке застосування в освітньому процесі в закладах вищої освіти, зокрема в навчанні майбутніх істориків. Звідси – нагальна потреба зосередити нашу увагу на практичному впровадженні особистісно орієнтованого навчання іноземної мови за професійним спрямуванням на основі різнорівневого підходу.

Формулювання цілей статті (постановка завдання)

Ціллю статті є проаналізувати застосування технології різнорівневого підходу до викладання іноземної мови за професійним спрямуванням на прикладі окремого навчального блоку для майбутніх істориків.

Виклад основного матеріалу дослідження. Обов'язковим компонентом програми підготовки істориків є дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням», де вивчення загальної мови поєднується із засвоєнням термінів фахової тематики. Варто пам'ятати, що «найголовнішим завданням викладача англійської мови для студентів немовних спеціальностей є розуміння цілей та очікувань учнів, знання яких допоможе в розробці найефективнішого навчального плану для подолання труднощів та досягнення бажаного результату», оскільки викладання іноземної мови за професійним спрямуванням

насамперед зосереджене на конкретній меті [11, с. 118]. Науковці О. Корж та А. Захаржевська також доповнюють, що «завданням викладача стає пробудження зацікавленості студентів до предмету, шляхом демонстрації перспектив, що відкриваються перед ними в разі володіння іноземною мовою на високому професійному рівні. Їх конкурентоспроможність як майбутніх фахівців у професійній області суттєво збільшується. Діапазон можливостей застосування отриманих ними знань істотно розширюється» [9, с. 207].

З огляду на неоднорідність шкільної підготовки студентів першого курсу ми пропонуємо використовувати особистісно орієнтоване навчання іноземної мови на основі технології різнорівневого підходу, що передбачає навчання студентів у межах своїх академічних груп за різними рівнями. Підтримаємо думку дослідників О. Яницького та О. Гладкої, що викладач іноземної мови має враховувати різні фактори та особливостей учнів, однак додатковим аспектом застосування диференційованого навчання є «визначення стилю навчання учнів, який у кожного свій» [12, с. 219]. Сюди належать і різні види пам'яті (зорова, слухова, моторна), і зручний темп навчання, і якість засвоєння матеріалу. Долучаються до цієї думки і дослідники К. Гнатик та К. Федор, відмітивши, що особистісно орієнтоване навчання насамперед «ґрунтується на врахуванні індивідуальних потреб, інтересів та стилів навчання студентів» [6, с. 33].

Тому різнорівневий підхід до навчання є методично обґрунтованим і цілком відповідає європейським рівням володіння мовою, де на початковому етапі (у нас це рівень С) учні лише починають освоювати мову, на середньому (рівень В) спроможні складати речення самостійно та відповідати на запитання, а представники сильного рівня (рівень А) творчо підходять до виконання будь-якого завдання і з легкістю створюють свої власні мовленнєві зразки. При цьому викладач пропонує студентові здійснити самостійний вибір рівня навчання, адже відомо, що обидві сторони, і вчитель (викладач), і учень (студент) «беруть активну участь у навчальній діяльності, але кожен по-своєму: вчитель навчає,

спрямовуючи навчальні дії учнів; вчитель мотивує навчальну діяльність учнів, спонукає їх до навчання; вчитель організує навчальні дії таким чином, щоб вони давали максимальний ефект» [13, с. 11].

Розглянемо зазначений підхід детальніше на прикладі практичного заняття на тему “Milestones of Ukraine’s History”, в якому йдеться про основних представників давньої неолітичної культури, що населяли територію сучасної України (трипільці, кіммерійці, скіфи, гуни) та про Литву та Польщу, які певний час панували на нашій території. То ж у межах цієї теми розвиваються фонетичні, лексичні та граматичні навички студентів.

Перший етап опрацювання теми спрямований на подолання фонетичних складнощів, для чого використовуємо систему вправ на корегування вимови. До них належать групування лексичних одиниць за спільним наголошеним звуком, виокремлення слів із «мовчазними літерами», формування навичок розрізняти варіанти вимови закінчень множини іменників та правильних дієслів, тощо.

Наприклад:

1. *Read the given groups of words.*

/ɪ/: Scythians, physical, Trypillians, kingdom

/eɪ/: Sarmatians, ancient, clay

/æ/: nomadic, principality, Lithuania

/o/: conquer, Cossacks

2. *Read the words with ending –ed: settled, remained, decorated, lived, incorporated, preserved, liberated.*

Після подолання фонетичних труднощів переходимо до засвоєння лексики. Для цього подаємо текст на зазначену тематику (“Milestones of Ukraine’s History”). Спочатку студенти читають, перекладають та опрацюють складні граматичні моменти матеріалу самостійно або з допомогою викладача. Після тексту пропонується ряд вправ на розуміння прочитаного та відпрацювання лексики. Це, зокрема, відповіді на запитання, переклад окремих слів та цілих словосполучень із тексту, речення на підтвердження чи заперечення

інформації. Усі завдання подаються за трьома рівнями, а студенти самі вирішують, що їм більше зрозуміло.

Окремим видом діяльності на заняттях з англійської мови професійного спрямування є перевірка розуміння тексту за допомогою системи запитань. Приклад запитань подано нижче.

1. *When did people settle on the territory of the modern Ukraine?*
2. *What did Trypillians do for a living?*
3. *How can you characterize the Cimmerians?*

Якщо відповідь на запитання здійснюється самостійно, без опори на текст, часто з уточненнями та доповненнями, то це, безумовно рівень А. У разі часткового використання тексту, але з повним розумінням і готовністю відповісти на уточнювальні запитання, студент має рівень В. Однак якщо використовують лише опрацьований текст, часто зачитуючи цілий абзац, не розуміючи суті запитання і не опускаючи деталі, це підтверджує, що студент має рівень С, котрий потребує тривалого навчання мови та корегування шкільних прогалин. Так, вправа на визначення істинності/хибності твердження передбачає тільки відповіді *True /False* (рівень С), короткої відповіді відповідно до використаного часу і пояснення за допомогою тексту (рівень В), повної відповіді та самостійного пояснення в разі хибного варіанту (рівень А).

Те ж стосується і завдань на засвоєння синонімів, антонімів та похідних. Коли студенти можуть назвати їх самостійно, скориставшись термінологічною лексикою, це підтверджує їхній високий рівень. У разі присутності знань синонімів, антонімів та похідних виключно загальної англійської мови наявний середній рівень. Якщо студенти можуть назвати синоніми лише після перекладу всіх поданих слів зі словником, це свідчить про недостатні знання дисципліни, а отже і їхній початковий рівень.

Інші завдання теж потребують різнорівневого підходу, оскільки не всі студенти-історики зможуть опрацювати високий рівень. Так, при формулюванні діалогового завдання, доцільно використовувати наступне: самостійне

складання діалогу, тобто застосовувати творчий аспект (рівень А); доповнення окремих реплік діалогу чи завершення поданого діалогу, використовуючи окремі елементи творчості (рівень В); вивчення запропонованого діалогу, просте відтворення інформації (рівень С). При цьому кожен учасник діалогу залучений до навчальної діяльності, розуміє зміст діалогу й заслуговує на гідне оцінювання. Як справедливо відмітила дослідниця С. Сергіна, створення діалогів чи інша групова робота дозволяє ефективно організувати навчальний процес, адже «у викладача з'являється можливість підібрати кожному студенту завдання згідно з його рівнем володіння мовою» [7, с. 29].

Останнім етапом опанування матеріалу є завдання підготувати переказ тексту. Очевидно, що студенти високого рівня (рівень А) зможуть легко виділити основні аспекти тексту і відтворити їх, склавши розповідь об'ємом 15-20 речень. Вони назвуть всі згадані народи, охарактеризують їхню діяльність і особливості проживання. Як правило, такі студенти майже не роблять помилок у вимові та вживають правильні граматичні структури.

Студенти середнього рівня (рівень В) теж здатні виконати запропоноване завдання, хоча кількість речень буде меншою, приблизно 10-14 речень. Такі перекази зазвичай охоплюють основні дані, але не містять подробиць. Це достатній рівень, який підтверджує доволі непогані знання студентів. Тут, зазвичай, трапляється більше помилок чи неточностей у мовленні, однак у цілому зміст переказаного матеріалу є зрозумілим.

Щодо студентів із низьким рівнем володіння мовою (рівень С), маємо визнати, що для них це завдання є дуже складним. Спочатку вони переважно вирішують вдатися до простого зазубрювання, при цьому не розуміючи слова, що вимовляють, і не знаючи, про що конкретно ці речення. Щоб уникнути такого бездумного процесу, ми пропонуємо використовувати спеціальну таблицю-підказку, що готується заздалегідь для таких студентів. Вона спрямована на свідоме засвоєння лексики із повним розумінням цього невеличкого обсягу

тексту. Таблиця розділена на дві частини, де одна половина подана англійською мовою, а інша – українською. Тобто це короткий зміст тексту (зазвичай 5-6 речень) з максимальним спрощенням інформації. Кожне речення розташоване з нового рядка і має свій український еквівалент. Таким чином студенти мають перед собою прості речення й одразу можуть скористатися перекладом, уточнюючи кожне незнайоме слово. Ця робота більше нагадує зворотній переклад, однак її ефективність багаторазово перевірена на практиці із представниками різних спеціальностей. Нижче подано приклад такого завдання.

Retell the text. Use the table below if necessary.

<i>1. Humans settled on the territory of modern Ukraine for about 300,000 years.</i>	<i>1. Люди поселилися на території сучасної України близько 300 000 років тому.</i>
<i>2. One of the earliest cultures was that of the Trypillians, who grew crops for a living, grazed cattle and decorated pottery.</i>	<i>2. Однією з найдавніших культур були трипільці, котрі вирощували зерно, розводили худобу та прикрашали глиняні вироби.</i>
<i>3. Then nomadic herders occupied the regions about 1500 B.C.</i>	<i>3. Потім кочові племена захопили регіони близько 1500 років до нашої ери.</i>
<i>4. In the 14th century the eastern Ukrainian territories fell to Lithuania, and Halychyna was incorporated into the Polish Kingdom.</i>	<i>4. У 14-му ст. східні українські території перейшли під управління Литви, а Галичина увійшла до складу Польського королівства.</i>
<i>5. The long period of struggle of the Ukrainian people for their national and social liberation began at that time.</i>	<i>5. Довгий період боротьби українського народу за свою незалежність та соціальну свободу почався в той час.</i>

Отже, використання особистісно орієнтованого навчання на основі різнорівневого підходу дозволяє вирішити основну проблему нестачі академічних годин на якісну підготовку студентів-істориків. Оскільки частіше студенти навчаються у групах за своїми спеціальностями незалежно від рівня знань, тому така технологія дозволяє залучити всіх здобувачів освітнього процесу без зміни формату групи.

Окрім суто технічних переваг (всі студенти працюють одночасно, незасвоєного матеріалу не залишається, всі самостійно заробляють бали) використання технології рівнорівневого підходу покликане задовольнити освітні потреби студентів, оскільки вони отримують можливість опрацювати

навчальний матеріал відповідно до своїх психо-фізичних можливостей. Це проявляється у швидкості засвоєння матеріалу, кількості опрацьованих речень, можливості вивчити кілька переказів одночасно, тощо. Також важливо зазначити, що рівень студенти можуть обирати різний, як правило, відповідно до якості засвоєного матеріалу. Наприклад, виконуючи граматичне завдання, студент обирає легший рівень, тому що знає цю тему слабо, а для лексичного завдання – середній, тому що впевнений у своїх знаннях конкретних слів. У такий спосіб студенти початкового рівня можуть опанувати необхідний мінімум і справитися із завданнями на перевірку отриманих знань.

Застосування особистісно орієнтованого навчання не лише призводить до чесного накопичення балів й успішного складання заліку, але також приносить певне психологічне задоволення, що подекуди набагато важливіше. Часто студенти розповідають, що ніколи не опрацьовували текст таким чином, що раніше від них не вимагалось переказувати тексти. Нерідко також зазначають, що основна увага вчителів у школі була зосереджена на сильних учнях. Тому представників інших рівнів просто виключали із ефективного навчального процесу, цим самим позбавляючи можливості надолужити прогалини, підвищити рівень володіння іноземною мовою та й загалом зацікавитися процесом опанування мови.

Окрім впровадження різнорівневого навчання безпосередньо на практичних заняттях, доцільно також застосовувати його для виконання самостійної роботи. Так, дослідник О. Ярошенко використала цю технологію для самостійної роботи зі студентами, визначивши їхній тип когнітивного стилю: досвідчений дослідник, радикальний реформатор, методична людина та універсальний друг [14, с. 165]. Враховуючи ці дані, викладач може відкорегувати свої завдання для конкретних студентів відповідно до їхнього когнітивного стилю. Тому ця технологія також допомагає врахувати індивідуальні особливості особистості й обрати оптимальний шлях опрацювання

матеріалу.

З огляду на зазначене рекомендуємо впроваджувати особистісно орієнтоване навчання при викладанні англійської мови професійного спрямування з метою закріплення навичок читання, говоріння, складання діалогів кожного студента на своєму рівні, тощо. Навіть маючи низький рівень, можна засвоїти певну кількість слів, спробувати свої сили у виконанні різних завдань, хай і в повільнішому темпі. Адже при вивченні іноземної мови головне завдання викладача заохотити здобувачів дізнаватися щось нове засобами іноземної мови та сформувати іншомовну готовність до використання іноземної мови у професійній діяльності. Із усвідомленням нестачі знань з'являється потреба, пізнавальний інтерес і прагнення надолужити пропущене. Саме така активність і спонукає студентів дізнаватися більше через англійські пісні, книги, передачі, поповнюючи словниковий запас та опановуючи граматичні явища.

Окрім зазначеного, науковиця О. Кононова також наголошує на інших перевагах застосування різнорівневого підходу до навчання іноземної мови. Це, зокрема, такі аспекти: підвищення рівня освітніх досягнень, покращення самостійних навчальних навичок, розкриття потенціалу кожного студента [5, р. 114]. Відмітимо також, що дієвість цієї технології було перевірено у навчанні іноземної мови за професійним спрямуванням студентів спеціальності «Комп'ютерні науки» [8, с. 74].

Висновки. Проаналізувавши отримані результати впровадження особистісно орієнтованого навчання іноземної мови за професійним спрямуванням та отримавши зворотній зв'язок від безпосередніх учасників освітнього процесу, можна стверджувати про високу ефективність такого підходу. Технологія різнорівневого підходу не лише дозволяє охопити всіх усіх студентів незалежно від рівня підготовки, але й залишає можливість творчого

росту й покращення власного рівня знань з іноземної мови. Тому дієвість цієї технології очевидна.

Перспективи подальших досліджень. У подальшому рекомендовано застосовувати особистісно орієнтованого навчання на основі технології різнорівневого підходу у підготовці студентів інших спеціальностей. Так, зокрема, ми використовували цей підхід і до студентів природничих та економічних спеціальностей, теж отримуючи позитивні відгуки. Тому сфера застосування не обмежується тільки однією спеціальністю, але потребує творчої розробки специфічних видів діяльності для конкретного фаху.

Список використаних джерел

1. Лучкевич В. Впровадження диференційованого підходу до вивчення іноземної мови: теоретико-методичний аспект. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 1 (115). С. 252–260. DOI 10.24139/2312-5993/2022.01/252-260
2. Лещінська А. Психолого-педагогічні умови диференційного навчання студентів закладів вищої освіти. *Наукові записки Міжнародного гуманітарного університету*. 2021. Вип. 34. С. 171–176. http://www.scinotes.mgu.od.ua/archive/v34/34_2021.pdf#page=171
3. Шаров С., Гладких Г. Диференціація освітнього процесу як педагогічна проблема. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. Вип. 36, Т. 3. С. 285–289. DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/36-3-47>
4. Ридель Т. Особливості викладання англійської мови за професійним спрямуванням студентам юридичних спеціальностей. *Sworld Journal*. 2025. Issue 29, part 3. P. 3–11. <https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/download/swj29-03-011/5276/2364>
5. Kononova O. Differentiation in the process of learning English by future ship engineers. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathean National University*. 2024.

Vol. 11, № 3. P. 108–116. doi: 10.15330/jpnu.11.3.108-116

6. Гнатик К., Федор К. Новітні методи та технології викладання англійської мови для студентів немовних спеціальностей. *Науковий часопис НПУ імен М. П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: роль та перспективи*. 2023. Вип. 92, Т. 1. С. 31–33. DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2023.92.1.06>

7. Сергіна С. Методичні стратегії диференційованого навчання іноземної мови студентів нефілологічних спеціальностей. *Соціально-гуманітарний вісник*. 2023. Вип. 41. С. 26–32. <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/2fc9827a-b8c9-43cf-9015-06c1ed9fd261/content>

8. Колісник В., Литвиненко В. Достовірність педагогічного експерименту з формування іншомовної готовності майбутніх інженерів-програмістів. *Наукові інновації та передові технології. Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»*. 2022. № 5(7). С. 73–84. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5\(7\)-73-83](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2022-5(7)-73-83)

9. Корж О., Захаржевська А. Особливості навчання іноземної мови за професійним спрямуванням студентів немовних спеціальностей. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 7 (345). С. 206–216. DOI: 10.12958/2227-2844-2021-7(345)-206-215

10. Кордонова А. В. Цілі інтегрованого навчання історії України бакалаврів-істориків засобами англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. Вип. 84. С. 177–180. URL: http://pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2022/84/84_2022.pdf#page=177

11. Канюк О. Особливості викладання англійської мови для студентів немовних спеціалістів. *Український педагогічний журнал*. 2020. № 2. С. 117–122. <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2020-2-117-122>

12. Яницький О., Гладка О. Диференціація процесу навчання іноземної мови у середній школі. *Актуальні питання філології та методики викладання мов*. 2020. Вип. 3 (15), ч. 2. С. 216–223.

13. Повідайчик О. Диференційоване навчання в процесі підготовки професійно мобільних фахівців у вищій школі. *World Science: Problems, Prospects and Innovations*: зб. матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Торонто, Канада, 27-29 січня 2021 р.). Торонто, 2021. С. 928–934.

14. Ярошенко О. Про необхідність впровадження диференційованого підходу до навчання іноземної мови у закладах вищої освіти. *Підготовка формування творчої особистості у вищій загальноосвітній школах*. 2019. Т. 2, № 64. С. 161–167. DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2019.64-2.30>

15. Горіна О. До питання готовності студентів до навчання у закладах вищої освіти. *Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна*. 2019. Вип. 25. С. 42–46.

16. Шерстюк Л. Суб'єктивація процесу фахової підготовки майбутнього філолога: теоретичні і практичні аспекти: монографія за ред. проф. О. В. Малихіна, частина I. К.: НУБіП України, 2018. 673 с.